

Sygn. akt V CZ 20/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa J. R.

przeciwko A. Sp. z o.o. w O.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 marca 2018 r.,

zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Okręgowego w O.

z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt VI Ga .../17,

uchyla zaskarżony wyrok, pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego Sądowi, który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w O. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 8 marca 2017 r. i przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania sprawę o zapłatę z powództwa J. R. przeciwko A. sp. z o.o. z siedzibą w O. wskazując, że przyczyną wyroku kasatoryjnego jest nierozpoznanie istoty sprawy. Przyczyny tej upatrywał w pominięciu przez Sąd pierwszej instancji w ustaleniach faktycznych kwestii wiedzy pozwanego o planowanym sposobie wykorzystywania nabywanego plotera, w szczególności zapewnienia powoda, że urządzenie to będzie wykonywało trwałe, odporne na ścieranie i zginanie nadruki na cholewkach.

Pozwana spółka wniosła zażalenie na powyższy wyrok zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. przez nieuzasadnione zastosowanie, pomimo że Sąd Rejonowy rozpoznał istotę sprawy, poczynił pełne ustalenia i ocenił istniejący materiał dowodowy, w tym w zakresie kwestii istnienia wad i złożenia zapewnienia przez sprzedającego oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące sporządzeniem uzasadnienia wyroku bez wskazania faktów, które sąd odwoławczy uznał za udowodnione oraz dowodów, na których się oparł.

Sąd Najwyższy zważył:

Zażalenie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest szczególnym rodzajem środka zaskarżenia, w odniesieniu do którego Sąd Najwyższy bada jedynie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo zakwalifikował określoną sytuację procesową jako odpowiadającą przyjętej podstawie orzeczenia kasatoryjnego i w zależności od wyniku albo oddała zażalenie, albo uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2014 r., IV CZ 54/14 oraz z dnia 26 września 2014 r., IV CZ 49/14 - nie publ.). Zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym, opartym na art. 394¹ § 1¹ k.p.c., jest ograniczony i nie obejmuje oceny zasadności powództwa, apelacji ani merytorycznej prawidłowości stanowiska sądu odwoławczego.

Wykładnia pojęcia nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. nakazuje przyjąć, że jest to brak rozstrzygnięcia co do przedmiotu sprawy, wyznaczonego treścią i materialno-prawną podstawą żądania powoda, materialno-prawnymi, bądź będącymi ich następstwem, procesowymi zarzutami pozwanego. Do tak rozumianego nierozpoznania dochodzi zatem wówczas, gdy sąd zaniechał ich zbadania bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka jurysdykcyjna lub procesowa unicestwiająca roszczenie. Ma to miejsce m.in., gdy sąd bezpodstawnie odmawia dalszego prowadzenia sprawy przyjmując brak legitymacji procesowej stron, skuteczność twierdzenia lub zarzutu wygaśnięcia bądź umorzenia zobowiązania, upływ terminów zawitych, przedwczesność powództwa czy też nie rozpoznał żądań w aspekcie wszystkich twierdzeń powoda lub zarzutów pozwanego przyjmując, że nie zostały one zgłoszone lub zostały zgłoszone, ale są objęte prekluzją procesową. Sąd Najwyższy podziela w tym zakresie utrwalone stanowisko judykatury przedstawione m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936, poz. 315, postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22, z dnia 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22, z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36, z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2, z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 299/10, z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 330/10, z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 274/11 - nie publ.

Zażalenie trafnie zarzuca, że uzasadnienie wskazanej przyczyny uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji nie odpowiada powyższym wymaganiom i nie potwierdza aby została ona spełniona. Sąd Okręgowy wskazał jedynie na konieczność ustalenia, czy sprzedawca wiedział, do jakich celów powód będzie wykorzystywał ploter i czy zapewnił go, że urządzenie będzie wykonywało trwałe nadruki na skórzanych cholewkach, tzn. będzie przydatne dla zamierzonego użytku. Wyjaśnienie tej kwestii wymagałoby uzupełnienia w niewielkim zakresie postępowania dowodowego, a następnie kompleksowej oceny jego wyników.

Odmienna ocena prawna okoliczności sprawy, jak i ewentualne uchybienia sądu pierwszej instancji, nie wymagają konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Kolejny raz przypomnieć należy, że zmiana art. 386 § 4 k.p.c., dokonana ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 48, poz. 554) jednoznacznie zróżnicowała podstawy orzeczenia kasatoryjnego, dostosowując je do przyjętej konstrukcji apelacji pełnej *cum beneficio novorum*. Następcza wykładnia celowościowa, związana z wprowadzeniem zażalenia do Sądu Najwyższego na orzeczenie sądu drugiej instancji o uchyleniu i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, oraz aksjologia leżąca u podstaw nowego rozwiązania prowadzą do wniosku, że podstawowym sposobem rozstrzygnięcia, w wypadku zasadności zarzutów apelacji, powinno być orzeczenie reformatoryjne, którym sąd drugiej instancji zastąpi orzeczenie sądu pierwszej instancji (art. 386 § 1 k.p.c.). Rzeczą Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie powinno być zatem kontynuowanie postępowania i wydanie rozstrzygnięcia co do istoty żądania.

Sąd Najwyższy dodatkowo wskazuje, że rażąco skrótowe i niekompletne uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego nie odpowiada wymaganiom określonym przez art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy uwzględnił zażalenie i uchylił zaskarżony wyrok na podstawie art. 398¹⁵ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego Sądowi, który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

jw

kc